

नियमीत क्षेत्र कर्मचाऱ्यांमधून आरोग्य सेवक (पुरुष) या पदावर पदोन्नती देणेबाबत. तसेच हिक्ताप कार्यक्रमांतर्गत राज्यस्तरीय व जिल्हास्तरीय संवर्गनिहाय पदसंख्या प्रमाणित करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन आदेश क्र.संकिर्ण २०२१/प्र.क्र.९५०/सेवा-५
गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय, संकुल इमारत
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ००१
दिनांक :- २० जानेवारी, २०२२

संदर्भ :- सहसंचालक यांचे क्र. जा.क्र. ससंआसे/किजरो/आ-२क/नि.क्षे. पदो./न.क्र.
१/२१७१२-९८/१९ दि. १७.०९.२०१९ चे पत्र

शासन आदेश :-

संदर्भ क्र. १ मध्ये नमुद पत्रानुसार सहसंचालक, आरोग्य सेवा (हि. ह. व ज. ज. रो) पुणे यांनी नियमित क्षेत्र कर्मचाऱ्यांमधून आरोग्य सेवा (पुरुष) या पदावर पदोन्नतीने पदस्थापना देण्याबाबत सूचना निर्गमीत केल्या होत्या सदर पत्रानुसार सहसंचालक यांनी मुद्दा क्र. १ मध्ये नियमीत क्षेत्रकर्मचाऱ्यांमधून आरोग्य सेवक (पु) या संवर्गामध्ये शासन अधिसूचना दि. १९ मार्च, २००३ मधील आरोग्य सेवक (पु) पदाच्या सेवाप्रवेश नियमातील तरतुदीनुसार पदोन्नती करण्याबाबत सूचित केले होते. तसेच, मुद्दा क्र. १५ मध्ये वरील पदोन्नतीचे वेळी प्रथम राज्यस्तरावरील रिक्त पदे भरण्यात यावीत तदनंतर स्थानिकस्तरावरील रिक्त पदांच्या अनुषंगानुसार कर्मचारी संबंधित जिल्हा आरोग्य अधिकारी कार्यालयांना पदोन्नतीने उपलब्ध करून देण्यात यावीत. असे सूचित करण्यात आले.

याअनुषंगाने नमुद करण्यात येते की, सहसंचालक यांच्या सदर पत्राच्या दिनांकाला दि. १९ मार्च, २००३ ची अधिसूचना दि. ०६ जून, २०१४ च्या अधिसूचनेनुसार अधिक्रमीत होवून आरोग्य सेवक (पु) गट-क चे सेवाप्रवेश नियम अधिसूचित झाल्याने दिनांक ०६ जून, २०१४ नुसार अधिसूचित अधिनियम अस्तित्वात होते. आरोग्य सेवक (पु) राज्यस्तरीय या पदाचे नियुक्ती प्राधिकारी तात्कालिन अधिसूचनेनुसार जिल्हा हिक्ताप अधिकारी होते.

आरोग्य सेवक (पु) हे राज्यशासनाचे कर्मचारी आहेत व त्यांची नियुक्ती सार्वजनिक आरोग्य विभागाने अधिसूचित केलेल्या सेवा प्रवेश नियमानुसार होते.

तथापि, आरोग्य सेवक (पु) स्थानिक स्तर हे पद जिल्हा परिषद स्तरावर आहे. स्थानिक स्तरावरील आरोग्य सेवक या पदाचे नियुक्ती प्राधिकारी हे संबंधित जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी हे आहेत व स्थानिक स्तरावरील आरोग्य सेवकाच्या नियुक्त्या या ग्राम विकास विभागाने अधिसूचित केलेल्या सेवाप्रवेश नियमानुसारच होतात. स्थानिक स्तर (जिल्हा परिषद) कडे क्षेत्र कर्मचारी हे पद नाही. जिल्हा परिषद गट क संवर्गातील पदोन्नत्या करताना ग्रामपंचायत कर्मचाऱ्यांना सेवा ज्येष्ठतेनुसार १० टक्के पदांवर आरक्षण अधिसूचित आहे. तसेच जिल्हा परिषदेच्या अधिपत्याखालील पदांवर सार्वजनिक आरोग्य विभागाने अधिसूचित केलेल्या अधिसूचनेनुसार पदस्थापना देणे अभिप्रेत नाहीत तसेच ते विधीग्राह्यही नाहीत. त्यामुळे सहसंचालकांच्या संदर्भ क्र. १ मध्ये नमुद पत्राच्या आधारे सहाय्यक संचालक / जिल्हा हिक्ताप अधिकारी या स्तरावरून जिल्हा परिषद स्तरावर देण्यात आलेल्या सर्व नियुक्त्या नियमबाह्य ठरत असल्याने या आदेशानुसार संदर्भ क्र. १ मध्ये नमुद सहसंचालक, यांचे दि. १७.०९.२०१९ चे पत्र पूर्वलक्षी प्रभावाने रद्द करण्यात येत आहे. तसेच या पत्राच्या आधारे क्षेत्र कर्मचाऱ्यांना पदोन्नतीने जिल्हा परिषद स्तरावर देण्यात आलेल्या नियुक्त्या पूर्वलक्षी प्रभावाने रद्द करून त्यांना पूर्वी दिलेल्या पदोन्नतीच्या तारखेनुसार, आरोग्य सेवक (पु) राज्यस्तरीय पदावर नियुक्ती दिल्याचे समजण्यात येईल. त्यानुसार नियुक्ती प्राधिकाऱ्याने सुधारित आदेश तात्काळ निर्गमीत करून त्यांचे सेवापुस्तकातही सुधारित आदेशाची नोंद घ्यावी.

तसेच संबंधीत कर्मचाऱ्यांनी देखील सदर बाब नियुक्ती प्राधिकाऱ्याच्या निदर्शनास आणून सेवापुस्तकातील दुरुस्त्या प्रमाणीत झाल्याची खातरजमा करावी. अशा कर्मचाऱ्यांची सेवाजेष्ठताही आरोग्य सेवक (पु) राज्यस्तरावर, मुळ आदेशानुसारच (मुळ आदेशानुसार विहीत कालावधीत संबंधीत पदावर हजर झाले असल्याची खातरजमा केल्यानंतर त्यानुसार) घेण्यात यावी.

सर्व नियुक्ती प्राधिकाऱ्यांनी राज्यस्तरावरील कर्मचाऱ्यांसाठी उपलब्ध होणाऱ्या संख्येच्या मर्यादेतच पदोन्नत्या करून पदस्थापना देणे आवश्यक राहिल.

तसेच, सहसंचालक, आरोग्य सेवा (हि. ह. व ज. ज. रो) यांनी तात्काळ जिल्हानिहाय राज्यस्तर व जिल्हा परिषद स्तरावरील आरोग्य सेवक, आरोग्य सहाय्यक व आरोग्य पर्यवेक्षक या पदांचा आढावा घेवून संबंधित जिल्हा हिवताप अधिकारी व जिल्हा आरोग्य अधिकारी यांचे कडून पदसंख्या प्रमाणित करून दोन्ही स्तरावरील जिल्हानिहाय व संवर्गनिहाय पदसंख्या प्रमाणित करून १ महिन्याच्या कालाधीत शासनास सादर करावी असे आदेशित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२०१२०११४९३६५४१७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अर्चना वालझाडे)

अवर सचिव , महाराष्ट्र शासन

प्रत :-

आयुक्त, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई
उपसचिव, ग्रामविकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई
मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद सर्व
संचालक, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई/पुणे
सह संचालक, आरोग्य सेवा (हि. ह. व ज. ज. रो) पुणे-०६
उपसंचालक आरोग्य सेवा मंडळ, सर्व
सहाय्यक संचालक, आरोग्य सेवा (हि. ह. व ज. ज. रो) सर्व
जिल्हा आरोग्य अधिकारी, सर्व
जिल्हा हिवताप अधिकारी, आरोग्य सेवा, सर्व
महालेखापाल, महाराष्ट्र (लेखापरीक्षा/लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई/नागपूर
जिल्हा कोषागार अधिकारी, सर्व
निवडनस्ती (सेवा-५)